

30. 1. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - LEDEN 2026

V právní praxi veřejných zakázek rozhodují často details. Jak ukazují tři aktuální rozsudky Nejvyššího správního soudu, zadavatelé i účastníci řízení musí dbát nejen na věcnou stránku zakázek, ale i na procesní postupy. „Zadavatele jsou oprávněni požadovat referenci na stavby občanské vybavenosti, pokud tyto stavby zahrnují prvky pro veřejnost,“ shrnuje advokát Jiří Harnach. Podívejte se na celý výklad tří klíčových rozhodnutí v lednovém vydání Veřejných zakázek live.

Veřejné zakázky se opírají o judikaturu

Lednové vydání podcastu Veřejné zakázky live přineslo tři důležité rozsudky správních soudů. Jiří Harnach si pro odbornou veřejnost připravil výklad aktuálních rozhodnutí týkajících se referenčních požadavků, vyloučení odkladného účinku a principů ukládání pokut v rámci absorpční zásady. „Věřím, že i tyto rozsudky vám přinesou do vaší praxe něco zajímavého,“ uvedl hned v úvodu.

Reference na stavbu občanské vybavenosti

První rozsudek se věnoval požadavku na doložení referencí u významné veřejné zakázky v Brně. Zadavatel vyžadoval doložení zkušenosti s výstavbou objektu občanské vybavenosti v hodnotě přes jednu miliardu korun. Vznikla tak otázka, co vše lze pod tento pojem zařadit. „Jedním z aspektů byly definované požadavky na bezbariérovost,“ vysvětlil Jiří Harnach a dodal, že vyhláška č. [398/2009](#) Sb. může sloužit jako vodítko k vymezení těchto staveb.

Rozpor mezi soudy o výkladu pojmu

Zatímco krajský soud v Brně měl pochybnosti o jednoznačnosti vyhlášky, Nejvyšší správní soud výklad sjednotil. Podle něj i soukromé administrativní budovy, které částečně slouží veřejnosti, naplňují definici staveb občanské vybavenosti. „I pokud marginální část plochy soukromé budovy slouží veřejnosti, může být taková stavba považována za občanskou vybavenost,“ shrnul Jiří Harnach přístup Nejvyššího správního soudu.

Zjednodušení požadavků na reference

Rozsudek přinesl i praktický výstup: zadavatelé mohou požadovat reference na stavby občanské vybavenosti, pokud tyto stavby nejsou na trhu nedostatečné. „Je-li na trhu dostatek podobných realizací, pak není nutné detailní odůvodnění takového kvalifikačního požadavku,“ uvedl Jiří Harnach. V konkrétním případě obdržel zadavatel čtyři žádosti o účast, což svědčilo o přiměřenosti požadavku.

Spor o odkladný účinek rozhodnutí

Druhé rozhodnutí se týkalo procesního aspektu - možnosti napadnout rozhodnutí úřadu o nevyhlášení odkladného účinku. Úřad rozhodl ve prospěch navrhovatele, ale nevyhověl žádosti o okamžitou účinnost zakazu plnění smlouvy. Navrhovatel se obával, že zadavatel smlouvu mezitím splní. „Úřad rozhodl věcně, ale nevyhlásil odkladný účinek, čímž dal zadavateli prostor smlouvu dokončit,“ popisuje Harnach praktický problém.

Formální přístup Nejvyššího správního soudu

Navrhovatel se obrátil rovnou na soud, ale Nejvyšší správní soud žalobu odmítl. Důvodem byla

nepřípustnost žaloby bez předchozího vyčerpání rozkladového řízení. „Soud zvolil formální přístup – žaloba je nepřipustná, protože nebyl podán rozklad,“ uvedl Jiří Harnach a doplnil, že se osobně s tímto výkladem neztotožňuje. Argumentoval přitom nemožností dosáhnout účelu rozkladu v krátké lhůtě.

Rozdílné přístupy soudních instancí

Zatímco krajský soud byl ochoten žalobu připustit a dokonce vydal předběžné opatření, Nejvyšší správní soud důsledně trval na dodržení procesního postupu. „Tento formalismus může vést k tomu, že i oprávněné námitky navrhovatele nebudou věcně projednány,“ varoval Jiří Harnach. Celý případ tak ukazuje limity právní ochrany v časově citlivých věcech veřejného zadávání.

Absorpce pokut musí být odůvodněná

Třetí rozsudek se týkal ukládání pokut při vícečetném porušení zákona. Městská část Praha 9 porušila zákon prodloužením smlouvy bez soutěže. Úřad přistoupil k absorpčnímu způsobu trestání – stanovil jedinou pokutu za více přestupků. Podle Nejvyššího správního soudu však chybělo přesné vyčíslení jednotlivých sankcí. „Z rozhodnutí nebylo zřejmé, jak byla pokuta vypočtena, jaké přestupky byly zahrnuty a jak se k nim přistupovalo,“ upozornil Harnach.

Nepřezkoumatelnost kvůli absenci údajů

Nejvyšší správní soud rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost. „Identifikace přestupků jen pomocí čísel jednacích je nedostatečná,“ cituje Jiří Harnach závěry soudu. Při uplatnění zásady absorpce je podle něj nezbytné popsat, jak by vypadala pokuta za jednotlivé delikty zvlášť, a teprve pak odůvodnit výsledné snížení. Tento rozsudek tak představuje důležité metodické vodítko nejen pro úřad, ale i pro obranu zadavatelů.

Shrnutí přínosu pro praxi

Všechny tři rozsudky mají společný prvek – posilují právní jistotu a dávají zadavatelům i dodavatelům jasnější mantinely. Ať už jde o požadavky na reference, možnosti procesní obrany, nebo správné uplatnění zásad při ukládání pokut, praxe veřejných zakázek se podle Jiřího Harnacha stává přehlednější. „Probrané téma je opravdu důkladně analyzované. Můžeme věřit tomu, že výsledek je relevantní pro další rozhodovací praxi,“ uvedl.

Důraz na precizní právní práci

Podcast ukazuje, že právní úspěch v oblasti veřejných zakázek se často rodí z detailů – přesného výkladu vyhlášky, správného načasování žaloby nebo precizního odůvodnění sankce. Jiří Harnach proto apeluje na odbornou veřejnost, aby jednotlivé rozsudky sledovala a promítala je do své činnosti. „Každý podobný případ může být precedentem pro další spory,“ zdůraznil.

Závěrečný pohled a výzva

Přes náročnost některých rozhodnutí Jiří Harnach oceňuje snahu soudů o systémové řešení. I když občas převažuje formální výklad nad praktickým dopadem, judikatura se podle něj posouvá správným směrem. „Snažil jsem se rozsudky vysvětlit jak nejlépe jsem uměl. Věřím, že to bylo užitečné,“ uzavřel své vystoupení. Posluchače zároveň vyzval k diskuzi a sdílení zkušeností z praxe.

Doporučení pro odbornou veřejnost

Pro zadavatele i dodavatele je klíčové pochopit nové hranice stanovené judikaturou. Referenční požadavky musí odpovídat předmětu zakázky, ale nemusí být složité. Procesní obrana musí být načasována přesně a v souladu se zákonnými postupy. A při pokutách musí být zachována logika a transparentnost. „Pokud si zadavatelé pohlídají dostupnost referencí a zákonnost postupu, mohou si být oprávněně jistí,“ uzavírá Jiří Harnach svůj výklad.

Nenechte si ujít další díly.

Podívejte se na video

lt;/center;and;gt;

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - KVĚTEN 2026](#)
- [Hodnocení demo prostředí v IT veřejných zakázkách: užitečný nástroj, nebo cesta k netransparentnosti?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - DUBEN 2026](#)
- [Prokazování dostupnosti technického vybavení při zadávání veřejných zakázek - limity sdílení technického vybavení](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - BŘEZEN 2026](#)
- [Zdrojové kódy jako „pojistka“ proti vendor-lock-inu: judikatorní korekce a její meze](#)
- [Spolupráce zadavatele a developera z pohledu rozhodovací praxe ÚOHS a plánovacích smluv](#)
- [Listinné nabídky v éře elektronizace: přestupek, nebo legitimní postup?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚNOR 2026](#)
- [Změna poddodavatele v průběhu zadávacího řízení](#)